

295. Nowe stanowiska *Pollenia similis* JACENTKOVSKY, 1942 i *Stomorhina lunata* (FABRICIUS, 1805) (Diptera: Calliphoridae) w Polsce

New records of *Pollenia similis* JACENTKOVSKY, 1942 and *Stomorhina lunata* (FABRICIUS, 1805) (Diptera: Calliphoridae) from Poland

KEY WORDS: Diptera, Calliphoridae, *Pollenia similis*, *Stomorhina lunata*, faunistics, new locality, Poland.

Pollenia similis JACENT. i *Stomorhina lunata* FABR. były znane na terenie Polski jedynie z usytuowanego w strefie zboczowej doliny Wisły (w okolicach Chełmna) rezerwatu „Zbocza Płutowskie” (UTM: CE20) (SZPILA 2000: Pol. Pismo ent., **69**: 355-361.). Na skutek dalszych badań terenowych i przejrzenia zbiorów znajdujących się w IZiM PAN w Warszawie stwierdzono kolejne miejsca występowania obu wyżej wymienionych gatunków na obszarze Polski:

Pollenia similis JACENTKOVSKY, 1942

- Nowa Aleksandria [Puławy] (UTM: EB69), Biblioteka Nowoaleksandryjskiego Instytutu Rolnictwa i Leśnictwa [obecnie IUNG] – okno, 19 III 1911 - 1♂ leg. A. ILINSKIJ.
- Puszcza Sandomierska, Nadleśnictwo Rudnik (EA88): szkółka leśna, 5 XI 1997 - 4♂♂ 8♀♀ zebrane w pułapki Malaise'a przez ekipę IZiM PAN w Warszawie; Leśnictwo Groble, 1998 - 2♂♂ zebrane w pułapki Moerickego w łągu jesionowo-wiązowym przez ekipę IZiM PAN w Warszawie.
- Toruń (CD37): Hotel Asystencki nr 1 – okno, 28 IX 2000 - 1♂ 3♀♀ leg. K. SZPILA, 11 X 2000 - 1♂ leg. K. SZPILA, 3 XI 2000 - 2♂♂ leg. K. SZPILA; Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska – okno, 20 XI 2000 - 1♂, leg. K. SZPILA.

Stomorhina lunata (FABRICIUS, 1805)

- Włocławek (CD73), rezerwat „Kulin”, 2 VIII 1999 - 1♂ leg. K. SZPILA.

Krzysztof SZPILA, Toruń

296. Nowe stanowiska *Cordulegaster bidentata* SÉLYS, 1843 (Odonata: Cordulegastridae) w Bieszczadach

New records of *Cordulegaster bidentata* SÉLYS, 1843 (Odonata: Cordulegastridae) from the Bieszczady Mountains

KEY WORDS: Odonata, Cordulegastridae, *Cordulegaster bidentata*, new records, Poland.

Cordulegaster bidentata SÉLYS jest jednym z dwóch występujących w Polsce przedstawicieli rodzaju *Cordulegaster* LEACH, 1815. Jest to ważka typowa dla terenów górskich i wyżynnych, związana ze strumieniami i obszarami źródłowymi.

Omawiany gatunek został dotychczas podany z Polski z ponad 40 stanowisk. Jest on znany jest przede wszystkim z Karpat, rzadziej był stwierdzany także w Karkonoszach, Górach Izerskich, Kaczawskich i Świętokrzyskich. Znane są też dwa stanowiska spoza obszarów górskich: z Górnego Śląska (Tarnowskie Góry) i okolic Krakowa.

Jak dotąd brak było danych o występowaniu *C. bidentata* w Bieszczadach. Wzmiankują go jedynie SAWKIEWICZ i ŻAK (1966: Roczn. Muz. górnośl. Bytom, ser. Przynr., **3**: 73-132.), wykorzystując 14 samców pochodzących z tego masywu w analizie morfometrycznej imagines. Nie podają oni jednak żadnych stanowisk. W celu uzupełnienia tej luki w naszym stanie wiedzy, podajemy więc poniżej dwa nowe stanowiska *C. bidentata* z Bieszczadów:

- SW od wsi Smerek, dolina potoku Smerek (koordynaty: 49°08'N, 22°25'E; UTM: FV04): 25 VII 2000, 2♂♂, leg. K. PAŁKA.

– NE od wsi Krywe, kamieniołom w dolinie Sanu (49°15'N, 22°31'E; FV15): 22 VIII 2000, 2♀♀, leg. (foto) S. ROUYS et J. THEUERKAUF.

Z uwagi na dobry stan wód powierzchniowych Bieszczadów, należy oczekiwać tu odonatofauny bogatej i o naturalnym charakterze – a więc też i stwierdzenia wielu stanowisk *C. bidentata*. Dlatego fakt, że podane powyżej dane są pierwszymi na ten temat, świadczy o niskim stopniu zbadania tej krainy. Dotychczas podano z niej zaledwie 12 gatunków ważek. Lokuje to Bieszczady wśród najslabiej zbadanych odonatologicznie krain geograficznych Polski. Konieczne jest więc podjęcie prac, mających na celu inwentaryzację odonatofauny Bieszczadów. Bez takich prac trudno sobie wyobrazić późniejsze analizy zmian tej fauny pod wpływem czynników naturalnych i antropogenicznych. Cenne są też wszelkie dane, nawet fragmentaryczne i dotyczące gatunków pospolitych, zbierane przy okazji innych badań, jak też pochodzące ze zbiorów muzealnych.

Dziękujemy Krzysztofowi PALCE za przekazanie okazów z doliny Smereka oraz Rafałowi BERNARDOWI za cenne uwagi wykorzystane w pracy.

Paweł BUCZYŃSKI, Lublin

Jörn THEUERKAUF, Osterholz-Scharmbeck (Niemcy)

Sophie ROUYS, Nouméa (Nowa Kaledonia)

297. Nowe dane o występowaniu *Diaspidiotus alni* (MARCHAL, 1909) (*Hemiptera: Coccoidea: Diaspididae*) w Polsce

New data on the occurrence of *Diaspidiotus alni* (MARCHAL, 1909) (*Hemiptera: Coccoidea: Diaspididae*) in Poland

KEY WORDS: *Coccoidea*, *Diaspididae*, *Diaspidiotus alni*, distribution, SE Poland, Sandomierska Lowland.

W Palearktyce rodzaj *Diaspidiotus* BERLESE reprezentowany jest przez 64 gatunki, w Europie Środkowej przez 15 gatunków (KOZAR F. (red.) 1998: Catalogue of Palearctic *Coccoidea*. Akademiai Kiado, Budapest. 526 ss.). W Polsce przedstawicielem tego rodzaju jest tylko *Diaspidiotus alni* (MARCHAL), który dotychczas został wykazany tylko raz, 65 lat temu z okolic Krakowa na *Alnus* sp. (KAWECKI Z., 1935: Spraw. Kom. Fizjogr. PAU, Kraków, 68/69: 73-90.). Od tamtej pory nikt go nie spotkał nawet w tych regionach Polski, gdzie prowadzone były intensywne prace faunistyczne. Ponieważ materiał z Krakowa zaginął, KAWECKI uznał go za gatunek wątpliwy dla fauny Polski (KAWECKI Z., 1985: Kat. Fauny Polski, z. 5. PWN, Warszawa. 108 ss.). Niemniej Koteja umieścił go w wykazie zwierząt Polski (KOTEJA J., 1991: [W:] RAZOWSKI J.(red.): Wykaz zwierząt Polski, t. 1: 19-124.).

Prowadzone w ostatnich latach badania faunistyczne wykazały obecność tego tarczownika we wschodniej Małopolsce:

– Nizina Sandomierska: Korczowiska ad Sokołów Małopolski (EA77), 19 VIII 1999, 30 exx., leg. et det. B. ŁAGOWSKA.

Na wymienionym stanowisku *D. alni* występował licznie na pniach i gałęziach olch rosnących wokół niewielkiego zbiornika wodnego znajdującego się obok opuszczonej cegielni. Liczne tarczki przykrywające ciała obumarłych samic znajdowane były również na pniach olchy, z których zbudowane było ogrodzenie zbiornika.

D. alni jest gatunkiem europejskim, znanym z Austrii, Francji, Niemiec, Węgier i Ukrainy. Zaliczany jest do gatunków borealnych, najczęściej występuje na drzewach rosnących na brzegach rzek. Żyje na pniach i gałęziach *Alnus*, *Carpinus*, *Fagus*, *Populus*, *Quercus*. Na *Alnus* jest zwykle znajdowany pod odstającą, cienką warstwą kory.

Bożena ŁAGOWSKA, Lublin